

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—
V upravl. prejem. mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izveniški nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Noblesa.

Znano je, da se liberalci, socialni demokratje, svobodomiselnici in sploh vsi, ki se imenujejo »antiklerikalci«, v boju zoper katoliško Cerkev, duhovščino in katoliške stranke ne pomišljajo poseči po kakršnemkoli orožju, da le svoj namen dosežejo. O nobeni napravi na svetu se liberalno in socialnodemokratsko časopisje tako in toliko ne laže, kakor o Cerkvah, noben stan se tako ne blati kakor duhovniški, nikogar bolj ne preganjajo kakor katoliškega laika. Tudi v naši domovini je tako, morebiti hujše, kakor sploh kje na civilizovanem svetu, izvzemši Ameriko, koder so uredniki stalno z revolverji oboroženi, kakor nam Marc Tvain tako lepo opiše. Gotovo pa je to, da najbrže niti Amerikanci ne prekašajo neke vrste slovenske žurnalistike, ki brez ozira na etične zakone trga osebnost nasprotnika, kakor lačen volk ovco in iz sovražstva razgalja svetu njegove najintimnejše zadeve, katerikrat celo take stvari, ki niso moralno sramotne, ampak fizično gujusne. (Vide »Dan« 16. t. m.)

Pri tem se človek nehoti spomni na jezuita, ki so danes zopet na dnevnem redu. Kaj so že vse jezuitom zrekli! Od tistega dne, ko je Ignacij Lojolski ustanovil družbo Jezusovo, pa do danes, kako so jih opsovali, koliko se o tem redu zlagali, kako jezuite denuncirali in preganjali! In če vzameš v roke Pascalova provincialna pisma ali pa Grassmannov pamflet, vedno ista obrekovanja, ista sumničenja, iste strupene laži. Enkrat jim očitajo, da so sovražni življenju, Ignacij Lojolski da je bil malo manj kot nor asket, da hočejo ubiti najlepše človeške nagone, drugikrat pa pravijo, da je morala jezuitov laksna, da znajo iz vsakega velikega greha napraviti mali, da so zlasti v zadevah spolskega življenja široke vesti itd. Zdaj jih denuncirajo kot prijatelje plemstva, dinastije in mogočnikov tega sveta, zdaj jih zopet črni, da so revolucionarji, da je njihov patriotizem le hinavščina. In celo to se bere po svobodomiselnih knjižurah, da so že papeže strmoglavili. Socialni demokrat pa, ki je v znanstvenem oziru

povprečno kot masa najplitvejši med vsemi, se drzne celo jezuita dolžiti sovražstva do vede.

Kaj pa na to jezuiti? Molče ali pa se ozirajo le na tiste očitke, ki imajo nekaj videza utemeljenosti, to pa tudi vedno iz izredno, občudovanja vredno in neprekosljivo nobleso. V tem se izkazuje kot pravi sinovi katoliške Cerkve. Poglejmo n. pr. nemške jezuite. Iznani so iz domovine, zanje velja izjemna postava, ne smatrajo se za državljane kakor drugi, protestantovsko časopisje jih napada s tisto umazano srditostjo, ki jo je podedovalo od Martina Luthra. Kaj pa jezuiti? Zbrali so se večinoma na Holandskem in tam studirajo po tradiciji svojega reda ter bogatijo nemško znanost. V vojski leta 1870/71. so stregli bolnikom brez razlike konfesije. Oddalec pomagajo s svojimi sveti delavski organizaciji, karitativnim društvom, vsaki dobri stvari. Pater Cohausz je na zadnjem katoliškem shodu v Aachnu (posamezniki smejo v Nemčiji) vse zborovalce s svojim patriotskim govorom tako navdušil kakor še nobeden pred njim. Tako vračajo jezuiti Nemčiji preganjanje. Nasprotnih listov nikoli ne tožijo, dasi je nemška justica zelo zanesljiva, v svojih »Stimmen aus Maria Laach« na podne napade nikoli ne odgovarjajo in tistega grofa Hoensbrocha, ki je 14 let njihovemu redu pripadal, kjer se mu je vseskozi dobro godilo, zdaj pa bivše sobrate z vso nizkotnostjo napada, dosledno od početka ignorirajo, kakor bi ga ne bilo.

In nasprotniki? Ni dolgo tega, je list »Post«, glasilo svobodnokonservativne stranke, sicer ugleden časopis, z ozirom na to, da je postava glede jezuitov izjemna postava, tako-le odgovoril: »Z isto pravico kakor jezuiti bi se lahko tudi banditi, gospodje morilci in konečno celo dezertjerji pritoževali, da stoje pod izjemno postavlo!« — Na strani jezuitov divna noblesa — na strani nasprotnikov najnižja sirovost.

Katoličanom more to biti za zgled, ki je posnemanja vreden.

Slovenska sekcija evharističnega kongresa.

Shajališče Slovencev je bila, kakor je bilo naprej naznanjeno, frančiškanska cerkev sredi mesta, blizu sv.

Štefana. Cerkev je že sama posebi jako lepa; ob tej priliki je bila pa še sijajno okrašena, z venci vsa preprežena; več sto metrov vencev so v ta namen porabili. Samo eno pomanjkljivost je imela, namreč: bila je — premajhna. To smo mi že od prvega početka, ko so nam jo odkazali, trdili, ter zahtevali drugo cerkev; pa je nismo dobili. Tolažili smo se s tem, da gotovo ne bodo vsi naši ljudje v našo cerkev šli, marveč se po mestu razkropili. Toda motili smo se. Naši ljudje so razodevali ves čas kongresa občudovanja vredno gorečnost, požrtvovalnost in tudi potrpežljivost, katere je bilo potreba precej. Cerkev naša je bila vsako jutro in večer ob 6. do zadnjega kotička napolnjena in še niso mogli vsi noter.

Program naš, ki je bil dvakrat v »Slovincu« natisnjen, se je izvršil le z par malimi premembami. Govore prinese »Bogoljub«. Zelo slovesno je bilo zjutraj pri pontifikalnih mašah; lepo, vspodbudno in domače je bilo zvečer, ko smo imeli — vsak dan — pete liturgije Jezusovega Srca. Odpevala je vsa cerkev, mogočno, pa ne kričeče, marveč prav nežno. Pevci na koru so ob vseh prilikah peli jako lepo.

Ob priliki takega domačega petja sem slišal v zakristiji na svoja ušesa — citiram izvirno, ker prestaviti se ne da tako dobro: »O, wie die Slovenen schön singen! Mehrstimmig. Wunderbar! Wir Wiener müssen uns schämen, dass wir so was nicht zustande bringen. Hochwürden Sie können auf ihre Slovenen stolz sein!« Enako sodbo smo pa tudi ob drugih prilikah že slišali iz ust tujcev. Da, naše cerkveno petje domačega značaja je za nas same veselo in vspodbudo, pred tujci pa naša čast; je naroden zaklad, ki si ga pri vsem opravičenem cerkvenem glasbenem napredku in moderniziranju ne smemo dati vzeti za nobeno ceno in ga ne zamenariti, marveč skrbno gojiti!

Zadnje — sklepno — cerkveno opravilo smo imeli ne v frančiškanski ampak v cerkvi sv. Elizabete blizu kolodvora, kamor smo odkorakali naravnost iz cerkve. Korošci so imeli svoj poseben sklep v cerkvi sv. Janeza v Favoritih, ker je njihov vlak odšel pozneje.

Poleg cerkvenih shodov smo imeli izven cerkve dva sestanka. Prvi je bil v petek dopoldne v dvorani rokodelske doma na Gumpendorferci v VI. okraju. Dolgo smo iskali kake dvora-

ne, kjer bi se mogli izven cerkve sniti in kaj pogovoriti, šele po dolgem iskanju se nam je posrečilo dobiti to veliko in lepo dvorano. In kako srečna je bila ta pridobitev, smo videli ob našem zborovanju, ki se je izvršilo na izredno zadovoljnost vseh navzočih. Zborovanje je vodil dr. Brejc, ki je v svojem uvodnem nagovoru krepko in energično, kakor on zna, naglašal veliki pomen kongresa za nas in nasprotnike Cerkve. Prvi je govoril profesor Cizej iz Gorice: »Katoliški lajak — praktičen kristjan«. Za njim je pa deželnega glavarja namestnik dr. Jankovič temeljito obdelal predmet »Presveta Evharistija in naša javnost«. Za nameček je bil še naprošen sodnik dr. Matija Lavrenčič iz Komna, ki je krepko in podomače šaljivo in resno, odkrito in brez fraz naštel toliko važnih in praktičnih nauk, ki jih je dal »sebi in drugim«, da takega govora iz ust lajka še nismo slišali. Napolnil nas je vse z zadovoljstvom in veseljem.

Ti govori so pač vredni, da bi jih čital vsak naš katoliški lajak; zato se bodo tudi natisnili.

Zborovanje sta počastila tudi ljubljanski knezoškof in tržaški škof. Oba sta tudi nastopila s kratkim nagovorom. Dr. Karlin je podal navzočim nekaj zanimivih prizorov ali slik iz evharističnega kongresa, katerih vsi niso mogli videti: skupno otroško obhajilo itd. Ljubljanski g. knezoškof pa je dal duška svojem veselju nad tem zborovanjem. Rekel je: Ko bi bil kdo danes tukaj, ki bi samo slišal govore, pa ne videl, kdo da govori, bi mislil, da govore prav goreči duhovniki, pa so le gospodje svetnih stanov. Samo to naše zborovanje je vredno, da smo na Dunaj prišli.

K besedi se je oglašil še župnik Gomilšek. Navzoči so bili poleg govornikov med drugim: Kom. svetnik Povše, vitez Pogačnik, dr. Vrstovšek, stolni dekan Kolar itd. Dvorana je bila polna. — Deželni glavar dr. Šusteršič in deželna odbornika dr. Lampe in dr. Zajec so bili zadržani. Bili so isto ur v avdienci pri kardinalu legatu van Rossumu.

Po končanem zborovanju je bilo v isti dvorani predavanje s skioptičnimi evharističnimi slikami. Slike je razlagal č. g. Tuš. Slik je 80 in so v resnici krasne, da tako lepih pri nas še nismo gledali. Vredno bi bilo, dobiti jih k

LISTEK.

Moja desettletnica v Bohinju.

Slike z jezera. Spisal Silvin Sardenko.
(Konec.)

17. Večer na jezeru.

Veslo, počasi! . . . Uho poslušaj! Prijetna godba: Na gorskih piščalkah, eden višje, drugi nižje, svirajo vrelci in studenci, ki se pri drugi skalni gruči kakor v tekmi izlivajo v jezero.

Ob tej sirenski godbi se tako lepo umeva globoko zasnovana Heinejeva balada: »Lorelei«.

V tej skalni gruči stoji, komaj za en veslaj od brega, visoka skala, mogočna kakor tron, kjer kraljuje v tihi noči kraljica gorskih vil. To mora biti ona, o kateri pravi pesem:

»Halb zog sie ihn, halb sank er hin, und war nicht mehr gesehn . . .«

Kaj ko bi se z mojim čolnom tako zgodilo.

Tesno mi je postalo pri srcu, odvesljal sem naprej mirno, ali bolje nad povodnjim gozdičem trsja in dračja, ki kipi iz jezerske globine, a ne more ali ne smem prav prikipeti na gladino. Po gozdiču pa se elegantno izprehaja bliskovita riba, kakor zakleta kraljčina.

Še par veslajev in za mano je zadnja opasna skalna skupina, ki nosi v svojih rogovih leseno sidro: korenine nekdanjega drevesa.

Kakor forum Romanum, nekaj divjega in divnega obenem so te gorske razvaline, zlasti še ob vihnem polumraku.

Videl in slišal sem tak viharjen večer na Bohinjskem jezeru. Gori v hotelu pri sv. Duhu, na pomolu drugega nadstropja sem stal in opazoval, kako se bliža jezeru huda ura.

Kakor v težkih slutnjah se je jezero polagoma vznemirjalo. Tam od Zlatotoga pa se je na jezeru nenadoma prikazal srebrn pas, ki je kakor plug rezal jezersko gladino. Kmalu je bilo vse jezero razoroženo; zakaj oni rezki plug se je razdelil v troje podolgastih rezil, in v treh močnih navalih je vzburkal vode do skrajnih mej.

Slap Savice je odmeval z bobnečim glasom, ki se ni zdel več oni, kakor ga je bilo sicer uho vajeno slišati. Bobnelo je kakor v železni peči, kadar zagori ogenj v njej. Pršivec pa je mirno strmел v globočino, ni mu bilo mar ne bobnenja, ne valovanja, ne ihtenja vznemirjenega jezera, kakor da je on iz neznanih vzrokov vse to povzročil in sedaj gleda, kako se jezero, kot slabotno dehte, zvija v bolečinah pod njegovimi nogami.

Šel sem počivat.

»Kako si počival?« me vpraša zjutraj moj tovariš.

»Dobro.«

Ali nisi slišal strašnega viharja ponoči?

»Nisem.«

»Kako moreš v takim spati?«

»Jaz prav lahko, ravno takrat najlože.«

Sam pa sem mislil: Kako da ne bi mogel spati, saj nisem jaz kriv tega viharja. Raje vprašaj: Kako more mirno spati oni, ki človeku po krivici napravi »hudo uro«? Taki trenotki so najhujši, in nemir na jezeru je le medla slika onega viharja, ki razsaja v duši, potrti od krivice.

18. Od brega na breg.

Moj čolnič je postal nemiren, valovi so ga vznemirili. A ti valovi so na vso moč poredni; še mojih vesel se ne ustrašijo preveč. Pa dokler jih je samo mala kompanija, že še gre; a kadar pridere cel škadron, ko se penijo valovom grebeni, kakor tisti popoldan, ko sva vozila po jezeru s tovarišem Avg. Jagrom, takrat je druga.

Tovariš Jager se je z vso silo spustil z valovi v boj, a se jim je moral umakniti k bregu.

Ko sem ga videl v tem težkem boju, sem sam zase zapel ono, za ta slučaj nekoliko prenarajeno pesem:

»Jager mi jaga, kaj mi pomaga, fantič na čolnu tam, prevrnil ga bom.«

Valovi so hrumeli in besneli naprej.

Ko sva tako eno uro veslala in krmarila ob razburkanem jezeru, sva se navadila te neprosto voljne gugalnice in junaško sva jo urezala preko valov v hotel pri sv. Duhu.

A danes sem na nemirnem jezeru sam. Nekaj mi je reklo: kar pohlevno jo poberi s čolničem domov, dokler je še čas.

Pogledal sem na rujavo oko, okroglo brazgotino na pobočju Brzcev in sem nameril čolnič proti hospicu onkraj jezera. To rujavo oko gleda naravnost v naše zavetišče.

V slovo me je pozdravljaj ljubeč holm, »Grajčič« z imenom. Na svojih ramenih nosi lepo zeleno livado, vredno, da bi sprejela v svoje zatišje knežjo graščino.

Jezero je postajalo vedno glasneje in glasneje, bilo je moj pridigar na praznični desetletnici v Bohinju.

Pridigalo mi je isti nauk, samo na drug način, kakor svoj čas moj novomašni pridigar dr. Opeka, ali pozneje na novomašni svatbi Fran Finžgar.

nam ter kazati po družini, kjer bi jih gotovo izmed vseh vrst slik ljudstvo najrajši gledalo; kakor tudi najrajši vidi nabožne predstave, ki naj bi se v bodoče bolj kot doslej gojile in kazale. Naj bi se dobil zlasti kdo, ki bi poslovenil Calderona, ki se je te dni na Dunaju predstavljajal.

Tri ure smo bili skupaj. Po končanem zborovanju je bil le en glas hvale.

V soboto večer je bila napravila »Straža« pozdravni večer na čast pravikom, udeležencem kongresa, v neki dvorani V. okraja.

Jaz sem začel zamudil, ker sem prej — kakor vsak večer — z avtomobilom obletel vse šole po Favoritih, kjer so naši skupno stanovali, če se ni v morju hiš kaka dušica zgubila in če so dobro spravljene.

Slovenci so se v tako obilnem številu odzvali vabilu svojih dunajskih bratov, da je bila sicer prostorna dvorana za ta večer veliko premajhna. Saj smo se pa ta večer res čutili tako domače tudi v velikem Dunaju, bratje pri bratih, svoji pri svojih, da so nam te urice minule kakor trenotek. Predsednik »Straže« g. Kvas je otvoril večer in pozdravil vse navzoče v imenu društva ter se zahvalil za tako številen obisk. Za predsednika večera je bil izvoljen g. Pukel, ki je razložil pomen in delovanje »Straže« na Dunaju. Večer je postal s svojo navzočnostjo naš vodja, deželni glavar Kranjske, g. dr. Šusteršič. S cesarskega dvora je prišel k nam, da se veseli s svojimi. Pozdravil je navzoče in izražal svoje veselje nad tem, da so se Slovenci v tako obilnem številu udeležili evharističnega kongresa. Se mnogi drugi odličniki in dostojanstveniki so pozdravili večer. — Akademik Justin je pozdravil v imenu »Danice«, sestre »Slovenske Straže«, ter izrazil v njenem imenu željo, da bi si »Danica« z drugimi slovanskimi katoliškimi akademijami društvi rada postavila svoj lastni dom na Dunaju. Govorili so še: pisatelj Meško, dr. Medved, ured. Smodej, Gomilšek, Švara i. dr. g. Pogačnik je pozdravil v imenu Orli in povedal, da ravno slovenski Orli vzbujajo na Dunaju največ zanimanja. Le prehitro je minul čas, katerega smo preživeli na Dunaju v domači hiši. Tebi pa »Slovenska Straža«, bodi na tem mestu v imenu vseh tam zbranih izrečena najprisrčnejša zahvala.

O procesiji omenim samo toliko, da smo Slovenci šli, — razdeljeni po deželah — kakor je bilo naznanjeno, skupaj. Posebe zaslužijo omenjeni biti: koroški Slovenci, ki so v zelo častnem številu — nad 400 — prihiteli na kongres in tvorili v sprevedu svojo skupino; pred njimi na čelu tablica z napisom: v narodnih barvah »Koroški Slovenci«. Nemci so tukaj lahko videli, da je na Koroškem še dokaj Slovencev in da so ti najboljši del Koroške, zakaj koroških Nemcev ni bilo na kongresu skoraj nič več kakor Slovencev.

Vsi govorniki so mi govorili, kar govori svetopisemski pridigar v svojem globokem opominu:

»Sladka je solnčna luč, in prijetno je očem gledati sonce; pa če tudi človek veliko let živi in se vsega tega veseli, naj se spomni temnega časa in veliko dni, kateri, ko pridejo, bodo preteklemu nečimernost očitali.«

Praznovanje moje desetletnice na Bohinjskem jezeru je končano.

Moj čolnič hiti k bregu.

Kratka je bila moja vožnja, kakor je bila kratka doba mojih desetih svečeniških let.

Pripel sem čolnič k bregu, a čolnič mojega truda in dela sem zopet pahnul od brega na visoko jezero: na drugi breg.

Ko sem prišel na bregu in gledal po vodi, ki se je prebrodil, in gledal v bodočnost, je bila nepregledna, me vpraša: »Kaj tako zamišljen?«

»Ribe krmim...« Res sem metal ribam drobtine in opazoval njih tek in tekmo in vojsko za kruh, in sem videl, da dobi vsaka svoj grizljaj le po naključju.

Takrat nisem dal g. prelatu pravega odgovora; zakaj moj odgovor je bil pregloboko v duši.

»Kaj sem tako zamišljen?«

Danes točneje odgovorjam s svetim pismom: »Obrnil sem se drugam, in sem videl pod solncem, da ne dobivajo vselej hitri stave v teku, ne močni vojske, ne modri kruha, ne učeni bogastva, ne umetni prikupljivosti, ampak da stoji vse le v času in naključju...«

Na skritih božjih lepih sloni vsa naša sreča.

Najbolj izmed vseh so se postavili Orli. Bilo jih je blizu 200, in razdeljene v štiri kolone, jih je bilo — dasi po 16 v eni vrsti — videti lepo število, ki je obračalo nase občno veliko pozornost.

Kar pa moramo slovenskemu svetu posebno z veseljem naznaniti, je pa to, kako so se postavile naše dekleta v narodnih nošah. Imeli smo odločen prostor v špalirju na Ringu pred Stadtparkom, kamor smo prišli — pri teh tisočih ljudstva in pri tem vremenu — s precejšnjimi težavami. Ko pa smo dospeli na svoj prostor, so se postavila naša dekleta v pečah in avbah druga poleg druge v prvi vrsti, — bilo jih je blizu 100. V špalirju stoječe so pele litanije Jezusovega Srca in druge pesmi. Ena je držala tablico na drogu z napisom »Slovenke« (Kranjsko in Koroško), ker za druge je bil odločen prostor drugod. Takoj poleg njih so stale dekleta tržaške Marijine družbe v narodnih nošah tržaške okolice; tudi z napisom »Trste«.

Mislil, da je bil edini poseben prizor v celem špalirju pogled na naša dekleta. Bilo jih je v resnici lepo videti. Vzbudile so izredno pozornost. Kakor hitro je prišel kak del procesije do našega špalirja, so se kakor na komando obrnile vse glave na to stran. Gledali so jih veselih obrazov in nekateri tudi pozdravljali; gospodje v uniformah so jim salutirali. To lahko potrdijo naši poslanci, kako pozornost je vzbudila naša skupina med njihovimi tujerodnimi tovariši, ko so mimo šli. »Schön, sehr schön« itd., se je slišalo med njimi. Mimo nas je šla vsa duhovščina in poslušala naše lepo petje, vsi škofje in kardinali ter ves dvor. Na svoje oči sem videl, kako sta cesar in prestolonaslednik iz voza z živahnim zanimanjem opazovala naša dekleta (dasi je bil špalir na obeh straneh), ki so ju z robci mahaje živahno pozdravljale. Istotako nadvojvodi in drugo častno spremstvo. — Mi pa smo tudi bili naravnost očarani od cesarskega bleska in sijaja, ki je šel mimo nas, kakoršnega še nismo videli, pa si ga tudi v duhu ne predstavljali. Srečno so bile razpostavljene naše ženske, da so to lepoto, kakršne ni nikjer drugod videti, tako dobro videle.

Zal pa, da se z moškimi narodnimi nošami nismo mogli tako obnesti. Imeli smo komaj deset moških v narodni obleki: par fantov iz Sela in iz Gorji. Če smemo po tem sklepati, je moška narodna noša med nami že skoro do cela izginila. Če je kakoga starega ostanka škoda, da se zgubi, je tega! Zal, da smo v tem oziru Slovenci že preveč civilizirani. Tirolcev je bilo v narodnih nošah na tisoče. Tudi drugih narodnih noš — kakor ženskih tako moških — smo videli na tisoče. In vendar so mnoge teh narodnih noš dokaj neokusne, dočim naša narodna noša dela človeka res — zalega. Izmed vseh narodnih noš, kar smo jih tukaj videli, je naša brez dvoma najlepša. Pri vsej varčnosti in skromnosti, ki jo moramo priporočati, smemo končno estetičnemu čutu pustiti tudi nekaj pravice. In posebno, če se gre za stare — rekel bi, častite — ostanke.

Zal, da se zaradi deževja niso moge že prejšnje dni v narodni noši pokazati na cesti, marveč so jo hranile le za nedeljo. Ko so po procesiji hodili same ali v gruclah po mestu, so imele veliko gledalcev, in vprašal je vsak, kdor še ni vedel, odkod da so. Na svoja ušesa sem zopet ob tem slišal reči: »Slovenci so inteligentni narod«. Res se da iz vnanjosti precej sklepati na inteligentnost ljudstva; mnogim drugim udeležencem se je poznalo na njih vnanjosti, da so še precej daleč zadaj.

Omeniti moram še, da je v slavnostni knjigi (Festschrift) evharističnega kongresa tudi ena slovenska pesem, in sicer pesem naše nabožne — lahko rečemo, evharistične pesnice, M. Elizabete: »Moj mili dom in presveta Evharistija«. Pesnica sama je svojo pesen preložila tudi v nemščino, da je nemški tekst priložen slovenskemu. In dr. Funder, šefredaktor »Reichspost«, ki je to knjigo uredil, mi je rekel, da je to ena najlepših pesmi, oziroma sestavkov v celi knjigi, — dasi je naša Elizabeta naredila že lepše od te.

Hrvaški sta dve pesmi škofa dr. Šarića v modernem slogu.

To poročilce zadostuj, da imate malo sliko o tem, kako smo se posebe Slovenci imeli na kongresu. Ne govorim tukaj toliko o duhovnem užitku in dobičku kongresa, — o tem drugod — narveč bolj o tem, kako smo Slovenci kot taki nastopili.

Pot na Dunaj za naše ljudi ni bila brez žrtev — ne mislim toliko na denarne žrtev, ki razmeroma niso bile velike, saj tako poceni se težko kdaj pride na Dunaj in živi na Dunaju ka-

kor sedaj — toda slabo vreme in dolga pota po mestu so bila kolikortoliko težavna — a naši ljudje tudi znajo nekaj žrtvovati za dobro stvar. Težave hitro pozabijo. Splošno so bili zadovoljni in dobre volje. Viharen »Živio« je zabil na dunajskem južnem kolodvoru iz našega vlaka, preden se je imel začeti pomikati, in veselo pevaje so jo odrinili proti domu.

OGRSKA OPOZICIJA HOČE MOTITI ZASEDANJE DELEGACIJ NA DUNAJU.

Predsedstvo ogrske vladne stranke je pozvalo opozicijo, da naj naznani svoje kandidate za volitev delegatov. Pisma je opozicija neodprta vrnila. Načelniki opozicijskih strank so včeraj konferirali. Zelo so napadali Kossutha, Holloa in grofa Batthyanyja, ker so v časopisju izjavljali, da je mogoča sprava z vlado. Ožji odbor je sklepal, da odpotuje 40 do 50 poslancev k zasedanju delegacij na Dunaj, kjer nameravajo razgrajati. V četrtek je zabil cesar v avdijenci grofa Tiszo, ki se je zahvalil za odlikovanje, nato pa poročal vladarju o političnem položaju. Lukacseva avdijenca je zato odpadla.

Dnevne novice.

+ **Slovenci in Hrvatje.** Iz Opatije smo dobili naslednjo brzojavko: Jutri, v sredo, dne 18. t. m., se zbero v Opatiji zastopniki Hrvaške Stranke Prava in Vseslovenske Ljudske Stranke na velevažen posvet, ki bo trajal dva dni.

+ **Slovenski Orli** so se na Dunaju zelo lepo izkazali. Bili so celo pot burno aklamirani. Dunajčani in tuji so govorili: »To so lepe čete! Kako lepo korakajo!« »Grazer Volksblatt« piše: »Prav posebno pozornost so vzbujali slovenski in češki Orli po svojem krasnem nastopu.«

+ **Kako pastor Hegeman ljudi vleče.** Tudi v Mariboru je nekaj ljudi, ki jim je evharistični kongres glave zmešal. Ti so povabili ljubljanskega pastora dr. Hegemana preteklo nedeljo na shod, da bi jim evharistični kongres v pravi luči pokazal. Dr. Hegemann je to stvar tudi imenitno napravil. Pravil je ljudem, da evharistični kongresi niso »prireditve cerkve«, da se prava vera po njih »ne utrjuje«, da mora vsak, kdor »na strani Kristusa stoji, ravno iz tega stališča proti temu protestirati«. Evharistični kongresi imajo samo namen »prepričanje drugih pobijati«. Zraven je dostavil, da ima še mnogo drugega »na srcu«, kar pa ne more povedati, češ, da je »nevarno«. Zborovalci, med katerimi je bilo tudi več občinskih svetnikov, so bili seveda nato silno ogorčeni nad predrzno, pa ne pastorejvo, ampak zborovalcev evharističnega kongresa in so izrekli »globoko obžalovanje« vladi, dunajskemu mestu, vojaštvu zaradi udeležbe in izraziti sočutje »dakovplačevalcem«, ki morajo podpirati take »protikrščanske in protiverške« shode. Mesto Maribor si pa lahko šteje v čast, da ima tako brihtne in sveže ljudi v svoji sredi, ljubljanski verni protestantje pa si tudi lahko gratulirajo, da imajo tako prosvetljeno glavo.

+ **Nekaj o blaznosti.** »Neue Freie Presse«, glavni vir liberalne znanosti in seveda tudi »Arbeiterzeitung« poročata, kako da je pri evharistični procesiji tri osebe napadla strašna verska blaznost. Nobena eksaktna knjiga psihiatrije, vsaj moderna, »verske blaznosti« kot posebno vrsto sploh ne pozna. (Glej na primer Kraepelina.) Gre se za kakršnokoli vrsto blaznosti, navadno na epileptični podlagi ali za paranojo ali podobno, ki vsebuje med drugim tudi takozvane »blodne predstave religiozne vsebine«. To je vsa vloga, ki jo vera pri tem igra. Ljudje, ki »versko« blazne, so bili že davnaj abnormalni. Celó v takozvani »pijanski norosti« nastopajo verske predstave, vzrok pa je alkohol! Drugod kaj drugega. Tudi mnogi ljudje, sicer liberalnega mišljenja, imajo, če znore, tudi religiozne blodnje. Kar se norosti vobče tiče, je v Nemčiji statistično dokazano, da je percentualno število zblaznelih katoličanov sploh najnižje — največ zblazni judovskega in protestantovskega prebivalstva; kar pa se stanov tiče, daje katoliški duhovniški stan najmanjši kontingent blaznikov. Pri velikih prireditvah se navadno pojavijo slučajni zblaznjenja vsake vrste, tudi na političnih shodih, brez razlike stranke. Pri procesijah se pa niti ne pojavi vedno kaka vrsta blaznosti z »religioznimi predstavami«, ampak judovski šmok sliši, da je kdo znorel, pa seveda takoj misli, da je reveža zmešala »katoliška vera«. Zmešan pa je pravzaprav liberalni in socialistični žurnalista, imenuje se pa ta bolezen, ki še ni sprejeta v psiha-

trične knjige, pa resnično obstoja: »Splošna slabost možganskega sistema s protiverskimi blodnimi idejami«. So na primer učenjaki, ki smatrajo celo socialno demokratično gibanje kot pojav »blaznosti mase« kakor svoj čas »coprniška blaznost«, »flagellantstvo«, »bogomilstvo« in podobno. In je res nekaj resnice na tem.

— **Oktoberova številka »Bogoljubae«** se bo zaradi kongresa najmanj za en teden zakasnila.

Slike škofa Ant. Mart. Slomškega v velikosti 70x58 cm. se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena za večbarvno sliko brez okvirja 2 K.

— **Iz Ribnice.** Lep »cvetlični dan« so imeli ribniški liberalci predzadnjo nedeljo. Pohvalijo se z denarjem in notarjem. Ni čuda. Nekateri gospe in gospe so ponujale in prodajale rože klerikalcem za »revne študente«. Lepo je tudi slišati akademika, ki nepoučnim ljudem ponuja rože, ne za Sokola ali Ciril-Metodovo družbo ali sploh za liberalne namene, ampak za »revne študente«. Čast in hvala!

— **Ljudsko šolstvo.** Kočevski okrajni šolski svet je imenoval dosedanjo suplentinjo v Mokronogu Rožo Gosak za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Št. Rupertu. — Novomeški okrajni šolski svet je imenoval bivšega provizoričnega učitelja v Vrhu Albina Lajovica za prov. učitelja in voditelja na dvorazrednici v Ambrusu, absol. učit. kandidatino Melito Šivic za provizorično učiteljico in voditeljico na enorazrednici v Selu pri Šumbergu in bivšo učiteljico v Brusnicah Pavlo Zure za provizorično učiteljico na trirazrednici v Stopičah. — Kranjski deželni šolski svet je pripustil izprašano učit. suplentinjo Franciško Rihtaršič k brezplačni šolski praksi na ljudski šoli v Srednji vasi pri Bohinju.

— **Kranjskogorske podružnice Dom na Vršču** je še oskrbovan. Vreme je sedaj zelo lepo, pot lahka, brez snega, vrhovi čisti. Kdor hoče imeti še kaj užitka od poletja, naj ne zamudi še teh krasnih dni.

— **Žalosten sestanek.** Iz Šmartna pri Litiji se nam piše: Brata Jožef in Franc Adamič sta sklenila po 30letni ločitvi sestati se v rojstni vasi Šmartno. Franc je prvi prišel in čakal v gostilni pri Robavsu Jožefa. Ker Jožefa ni bilo, je prenočil pri Robavsu. Ponoči je moral iti vun. Ker je okno zelo nizko, je zamenjal okno za vrata ter padel na streho, s strehe pa na cesto, kjer je obležal nezavesten. Drugo jutro je našel brat Jožef ranjenega brata v postelji.

— **Pri vasovanju.** Franc, po domače Kavka, zidarski delavec iz Rov, občina Sv. Trojica nad Cerknico, je udaril dne 14. septembra ponoči Franceta Hitijsa, 21 let starega fanta iz Ravne pri Cerknici, z lopato tako po glavi, da mu je lobanjo presekala. Ker je bila lopata od apna umazana, mu je tudi apno v rano zlezlo in umazalo. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico, kjer leži nezavesten in bo najbrže umrl.

— **Prodaja konj.** Upravna komisija c. in kr. trenske divizije št. 3 v Gradcu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo v soboto, 28. septembra t. l. ob 8. uri dopoldne vršila v Gradcu na mestnem konjskem semnjišču (klavnica) licitacijska prodaja 120 odbranih konj proti gotovini in plačilu koleka ter 3% doklade od skupila za deželni in krajevni ubožni zaklad.

— **Pogrešan umobolen človek.** Dne 4. t. m. je odšel Simo Radojčič iz Bojancev, velike suine postave, obrbit, v si-vi suknji in belem klobuku, v domači platneni srcaji neznano kam. Iz Amerike so ga poslali domov, ker se mu je že tam omračil duh. Simo Radojčič je miren blaznik in spada v občino Adlešiče v Beli Krajini. Njegov oče prosi, ako se ga najde, naj se ga odpravi domov ali pa na občino Adlešiči. Krenil je proti Žužemberku.

— **Ameriške vesti.** V Milwaukee, Wis., je umrl mladenič Jožef Zajc. Sušica mu je prestrigla nit življenja v najlepši starosti 28 let. Doma je bil na Spodnjem Stajerskem, iz vasi Varpole, fara Rečica. — V Coshactonu je 21. avgusta umrla Marija Ternovšek, rojena Meglič, v starosti 29 let. V Ameriki je bivala šest let.

— **Dve novi poštni nabiralnici v novomeškem okraju** sta otvorjeni v vaseh: Žvirče in pa Dolenja Nemška vas. Prva nabiralnica, otvorjena dne 1. junija t. l., ima svojo pošto zvezo po poštmem selu, ki nosi pošto iz Žužemberka v Hinje. Druga pa, otvorjena dne 1. septembra t. l., je v poštni zvezi s c. kr. poštним uradom v Trebnjem.

— **Gibanje prebivalcev na Hrvaškem leta 1911.** Uradna statistika poroča: Rodilo se je 94.685 živih otrok, umrlo je pa 69.490 oseb. Naravni prirastek prebivalstva je znašal 25.185 duš

ali 9-61 odstotka, kar odgovarja tudi povprečnemu prirastku zadnjih deset let. Med novorojenci je bilo 48.685 moških in 46.116 ženskih. Na vsakih 1000 duš pride 36-84 živih novorojencev. Mrtvorojenih je bilo vsega skupaj 2164. Porok je bilo 22.128, od teh 498 mešanich (različne vere). Smrti pridejo povprečno 26-5 na 1000 duš ter v tem oziru prekaša Hrvaško le še Rumunija s 27-7 odstot., Rusija s 27-3 odstot. in Bosna s 27-6 odstot.

VOLITVE V NIŽJEAVSTRIJSKI DEŽELNI ZBOR.

Pri nadomestnih volitvah nižjeavstrijskega veleposestva sta bila izvoljena prelat Amandus John iz Melka in grof Viljem Wurmbrand.

PREPREČEN UPOR RUSKE ČRNO-MORSKE MORNARICE.

Zdaj se podrobno poroča o zadušeni nameravani vstaji črnomorske vojne mornarice. Ruska tajna policija je zasledila zaroto, ki je nameravala pridobiti za vstajo, katere načrt je bil podrobno izdelan, 1000 mornarjev. Zapri so več v zaroto zapletenih podčastnikov in mornarjev.

MIROVNA POGAJANJA MED LAHI IN TURKI.

»Temps« poroča, da so Turki predložili Lahom sledeče mirovne pogoje. Turčija pripozna dejansko stanje, če Lah ne bodo zahtevali formalne aneksije Libije, kjer naj bi ostalo razmerje, kakršno je v Tunisu in Egiptu, katerih deželah Turčija tudi ni nikdar formalno odstopila. Turčija umakne svoje vojake iz Tripolisa, za to pa zahteva, da ji prepuste v Libiji pristanišče, da bo lahko občevala z arabskimi rodovi. Meja med Turčijo in Italijo v notranji deželi se pozneje določi. Sultan ohrani dušno zvezo z mohamedanskimi podaniki v Tripolisu, podobno pogodbi leta 1909. o Bosni in Hercegovini. Italija naj plača znatne davke v verski in filantropske namene, da si ohrani nevtralnost in prijateljstvo arabskih glavarjev. Ob Rdečem morju odstopi Italija Turčiji del zemlje kot odškodnino za izgubo Tripolisa. Lah prevzamejo del turškega dolga.

BOJI NA BALKANU.

V Skadru so v soboto proglasili oblegovalno stanje. Dne 15. t. m. so se cel dan bili boji med Malisori in turškimi vojaki. Ena topova krogla je padla na črnogorsko zemljo. Črnogorska vlada se je zato pritožila. Iz Skadra je bilo odposlanih proti Grudi tisoč turških vojakov, ki so jih pa vstaši vrgli nazaj in jih prisilili, da so se morali peljati čez Skadrsko jezero. Turški vojaki so se izkrcali pri Grabovnici, a so jih vstaši zopet premagali. Malisori so zylzi turškim vojakom 400 Mauserjevih pušk.

Na Dunaju sodijo, da je le mogoče, da ne nastane bolgarsko-turška vojska, ker so jo Rusi bolgarski vladi resno odsvetovali. Sofijski listi zahtevajo, da naj bolgarska vlada razoroži turško prebivalstvo v Bolgariji, na katero se ni mogoče v slučaju vojske s Turčijo zanašati, vsled česar se peinalet let turških rekrutov ne sprejemajo v armado, marveč plačujejo mali vojaški davek.

»Novo Vreme« objavlja razgovor s poverjenikom srbske vlade v Peterburgu, ki je izjavil, da bi proti vsakemu kršenju načela: »Balkan balkanski državam«, vse balkanske vlade najostreje nasprotovale in dozorele željo po tesni združitvi balkanskih držav.

Dinamitna bomba je razpočila na železniškem mostu pri Kremenlju v južni Bolgariji. Vojaška straža je streljala na napadalce (tri osebe) in je enega nevarno ranila. Vse tri napadalce so zaprli.

SPRAVA SRBSKEGA IN ČRNOGORSKEGA KRALJA.

»Tribuna« poroča, da sta si pisala srbski kralj Peter in črnogorski kralj Nikolaj spravna pisma.

NOVI ČLANI GOSPOSKE ZBORNICE.

Odkar so bili imenovani novi člani gosposke zbornice, jih je zopet osem umrlo. Sodijo, da cesar v kratkem imenuje osem novih članov gosposke zbornice.

ZAHTEVE MLADOEGIPČANOV.

Dne 16. t. m. je zboroval v Genfu odbor Mladogipčanov. Protestirali so proti ustanovitvi postaje angleške vojne mornarice v Aleksandriji in zahtevali, da naj Angleži umaknejo iz Egipta svoje vojake.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

Štajerske novice.

Š Slomškova slavnost na Ponikvi ob juž. žel. se vrši v četrtek, dne 26. t. m. Po naročilu ekscelence kneza in škofa lavantinskega se vrši cerkvena slavnost ob 50 letnici Slomškove smrti za šmarsko dekanijo na Ponikvi. Sveto opravilo se začne ob 9. uri. Po končanih obredih v cerkvi se bo odkrila spominska plošča na mogočnem orehu, kjer je pred 100 leti nepozabni Anton Martin kot 12 letni deček delal prvokrat javno skušnjo. Ob tej priliki govori govorinika iz Ljubljane in Goribora. Nato sledi petje in deklamiranje Slomškovih pesmi in tamburanje. Častilci Slomškovi, od blizu in daleč, pridite slaviti imenitnega moža slovenske matere.

Š Zadnje upanje. »Grazer Tagblatt« pravi, da bi bilo zelo na mestu, ko bi slovensko učiteljstvo na Spodnjem Štajerskem nastopilo in na slovenske deželne poslance vplivalo v tem zmislu, da bi od svojih zahtev odjenjali; drugače, pravi list, je vsako upanje na spravo nemogoče. Kakor je videti, so nemški gospodje o političnih razmerah silno slabo poučeni. Ne glede na to, da bi slovensko učiteljstvo s takim korakom sebi in svojemu ljudstvu jamo kopalo, bi bil vsak tak poizkus od strani učiteljstva naravnost otročji. Velika večina slovenskega učiteljstva je namreč liberalna in nima s S. L. S. na Štajerskem nobenega stika; zato ima približno toliko upliva na našo politiko kakor luna na balkanske zmede. Če se ne motimo, so na Spodnjem Štajerskem pri organizaciji krščanskega učiteljstva — cele tri osebe.

Š Velika narodna veselica se vrši v nedeljo dne 22. t. m. na Polzeli na vrtu poleg Gasilnega doma, v slučaju slabega vremena pa v salonskih prostorih g. Cimpermana.

Glasba.

* Cerkevni Glasbenik, 1912, 9. števec. Vsebinska lista: Nekatera liturgična vprašanja (Fran Ferjančič); Gerbič: »Metodika pevskega pouka« (P. H.); Druzovič: »Lira« (St. Premrl); Milavčeve orgle v ljubljanski orglarski šoli; Dopisi (Rihenberg pri Gorici); razne reči. — Vsebinska glasbene priloge: Zbirka X Tantum ergo (dalje), zl. dr. Fran Kimovec.

Pet slavnostnih iger za orgle, zložil Ign. Hladnik, op. 61., založila Anton Böhm & sin v Augsburgu. — O teh orgelskih igrar, ki so sprejete v nemški Cecilien-Vereins-Katalog št. 4016, so se znameniti glasbeniki prav pohvalno izrazili. Vodja regensburške orglarske šole P. Griesbacher piše: »Hladniks fünf fugierte Festspiele charakterisieren sich durch formschöne Technik, durch prächtigen Fluß und zwingende Logik und zuletzt durch eine lebhaft Harmonik, die sich mit Mäßigkeit moderner Mittel bedient und in schönem Wohlklang gipfelt. In manch kräftigen Zügen (siehe z. B. die letzte Seite) ist auch eine persönliche Note nicht zu verkennen. Den Stempel echter Kirchlichkeit trägt jedes der fünf ausge-dehnten Festspiele (zusammen 18 Seiten) an der Stirne. Es ist kein Zweifel, daß sich das von kontrapunktischer Tüchtigkeit zeugende Werk einbürgern wird.« — Prvi stolni organist pri sv. Štefanu na Dunaju prof. Viktor Boschetti je ocenil to delo tako-le: »Die 5 fugierten Festspiele von Hladnik, op. 61., habe ich mit großem Interesse durchgesehen und daraus die Überzeugung gewonnen, daß der Komponist sehr talentiert und die Kompositionen durchaus wertvoll sind. Ich kann sie jedem Organisten bestens empfehlen.« — P. Luigi Piloni, organista Firenze, sodi o tem delu: »Le — Fugierte Festspiele — per organo del Maestro Ign. Hladnik hanno incontrato la mia simpatia, non solo per la loro praticità, ma per il fine sentimento artistico, cosichè a mio parere possono piacere tanto al dotto contrapuntista, che al semplice dilettante.« — V »Laibacher Zeitung« je ocenil naš glasbeni starosta, mojster A. Foerster: »Der Komponist, seit Jahren Kapitellorganist und Chormeister in Rudolfswert, hat die hiesige Orgelschule im Jahre 1879 mit sehr gutem Erfolge absolviert, sich in vielen kirchlichen Kompositionen als begabter und strebsamer Musiker erwiesen und gibt nun ein bedeutendes Werk als die Frucht seiner weiteren Fortbildung heraus. Seine Festspiele sind Phantasien im freien Präludien- und Fugentstile, meist ziemlich schwer, dafür jedoch dankbar und auf Effekt berechnet. Eine Nummer ist nach einem Liede von G. Rihar gearbeitet.«

Ali imate že Slomškove razglednice »Slovenske Straže«?

Primorske vesti.

p Še enkrat prvi tabar istrskih katoliških mladeniških društev v Beramu, dne 26. avgusta 1912. Kakor se je že obširno poročalo v »Slovenec«, se je prva skupna slavnost istrskih mladeniških društev v Beramu dne 26. avgusta 1912, res v vsakem obziru krasno obnesla. Ko bi človek ne bil sam prisoten, mislil bi, da so poročila o njej v katoliških listih prenapeta, da kaj takega v tužni Istriji ni mogoče. Posebej bi pa še bilo omeniti iz slavnosti eno hvalevredno dejstvo, ki je moralo vsakega treznomislega razveseliti. To je: združenje katoliško mislečega dijaštva z priprostimi katoliškimi kmečkimi mladeniči. Ne samo, da so katoliški dijak prisostvovali slavnosti v cerkvi in zunaj cerkve, marveč pridružili so se priprostim mladeničem tudi pri opoldanskem okrepčilu. Posamezne skupine kmečkih mladeničev bile so po beramskih hišah tako razdeljene, da je vsaki mizi predsedovalo nekoliko dijakov akademikov, ki so priproste mladeniče s svojimi šaljivorešnimi govori razveseljevali. Zakaj bi pa bilo to dejstvo posebnega spomina vredno?! Kdor je kdaj preiskoval vzroke zalostnih razmer hrvaškega naroda v banovini in drugod, kdor je kdaj poizkušal priti na sled, zakaj se je hrvaški narod tako pozno prebudil k naobrazbi, ta je gotovo spoznal, da je temu eden glavnih vzrokov, ker se inteligenca ni hotela primerno ponižati do priprostega naroda. Tako je hrvaški narod zaostal v verski, kulturni ter politični naobrazbi. Zato je treba posebej pohvaliti istrsko katoliško dijaštvo, ki je ob priliki prvega sestanka mladeniških društev v Beramu s svojim primernim ponašanjem s priprostimi mladeniči, tako vzgledno pokazalo, da se naobražen človek ne sme sramovati svojega priprostega rojaka, marveč da mu je dolžan biti učitelj v vsem dobrem in koristnem.

p Nezgoda v reški luki. Pretekli teden je odhajal iz pristanišča v Reki veliki Lloydov parobrod »Persia« proge Trst—Japan. Veliki parobrod pa se sami zelo težko izmotajo iz luke na prosto morje. Tako se je zgodilo, da je parobrod »Persia« kljub vsej opreznosti poveljnika trčil v nek mali parobrod Ungaro-Croate in ga hudo poškodoval. Družba bo zahtevala od Lloyda odškodnino v znesku 5000 K, ki jo bo Lloyd z ozirom na to, ker je trčil v privezan parnik, moral plačati.

— Pobegli parček prijek. Na »otoku solza« v newyorškem zalivu imajo zopet parček iz Avstrije. Še predno je prišel parnik »Argentina« v pristanišče, je izvedela naselniška oblast, da je pobegnil 43 let stari Ivan Zelenik, neki železniški uradnik iz Artviž na Primorskem, z neko mlado deklino iz Trsta, ter da je pustil doma ženo. Naselniški uradniki so ju prijeli na »Argentinu«, kjer sta bila vpisana kot mož in žena. Nad parčkom je izrečena deportacijska razzsodba.

Ljubljanske novice.

Ij Vabilo na shod zaupnikov S. L. S., ki se vrši v torek, 7. t. m. ob 8. uri zvečer v Ljudskem Domu (II. nadst.). Ker se bo na zborovanju postavilo kandidata za prihodnjo deželnozborsko volitev, je polnoštevilna udeležba neobhodno potrebna. — Dr. V. Gregorič, načelnik ljubljanskega vodstva S. L. S.

Ij Uboga liberalna stranka. Usoda liberalno stranko kruto preganja. Dolgo so iskali kandidata, a naposled so zmagali tisti, ki vidijo vzor politike v takih osebah kakor sta Jožef Reisner in Adolf Ribnikar. Zdaj pa je, kakor razvidimo iz »Naroda«, dne 16. t. m. obljubil liberalni stranki svojo pomoč še — Ivan Hribar, ki je pri Čišnovarju na Dolenjski cesti izjavil, da »je mogoče, da stopi zopet v javnost«. Še to naj se zgodi, pa bo liberalna stranka od 0 padla na —1.

Ij Radikalna narodnost — po groših. Ljubljanske Sokolice in narodno-radikalni študentje, ki so soboto preje na ves glas povdarjali svojo nadabsolutno narodnost, so na cvetlični dan po ljubljanskih ulicah prav radi nemški gostoleli. Za groš so prodajali vsak čas svoj radikalizem. Posebno zanimiv je bil prizor pred nekim elegantnim avtomobilom, ki se je v nedeljo pripeljal v Ljubljano. V avtomobilu sta sedeli dve dami. Takoj, ko se je avtomobil ustavil, je bila pred avtomobilom že Sokolica s cvetkami in radikalni študent. Oba sta pričela: »Bitte, kaufen sie Blumen! ... No, werden sie doch Blumen kaufen, aber kaufen sie Blumen! ...« Iz avtomobila se je pa začel zvonek smeh in čist glasek je zazvenel: »Ali ni danes v Ljubljani slovenski cvetlični dan? Z nama prav lahko slo-

venski govorita! ...« Sokolica in radikalni študent sta stala pred avtomobilom onemela. Avtomobil je hitro izginil izpred njunih oči, v ušesih pa je Sokolici in radikalnemu študentu še dolgo časa zvenelo poredno hihitanje iz avtomobila. Najprej se je zavedel študent, ki je debelo pogledal okolu sebe in Sokolici zasepetal na uho: »Ta nas je pa! ...« Seveda, med absolutnim narodnjaštvom na kongresih in relativnim narodnjaštvom v praksi je velika razlika.

Ij Dr. Tavčar in voda. Dr. Tavčar je v zadnji občinski seji radi Nadvojvode Friderika ceste pral zamorca. Natvezil je liberalni večini, ter konstatiral, da na omenjeni cesti vsled zadnje katastrofe ni bil promet oviran. Kje in kdaj pa smo trdili, da je promet zaprt na tej cesti. »Slov.« je vendar konstatiral, da se je porušila cesta z novo reguliranim bregom, kar tudi lahko vsak kranjski liberalcec konstatira na licu mesta, — zato se nam gre. Tudi nismo trdili, da je kriv tega zrušenja samo župan, ampak svojeglavnost in brezbriznost stavbnega vodstva. Župan pravi nadalje, da bo treba za popravilo male škarpe. Da, pa bo tudi malo popravljeno. Gospod župan, tu je treba temeljite popravilo! Plast zemlje, ki se je posedla, vsebuje 100 m³. Nad njo je majhen studenec, čegar vodo bo treba zajeti, izkopati tri rove od struge do visočine ceste, obložiti jih s kamenjem, po dolžini brega napraviti suhe vložene oboke. Na ta način bo odtok studenca napeljan po rovu v strugo ter vsako porušenje enkrat za vselej izključeno. Ako boste popravili, kar mora biti, bo treba več napraviti kot malo škarpo. Nadalje trdi župan, da je škoda na cesti malenkostna. Zahvaliti se moramo pa dejstvu, da je prenehalo deževati. Kajti nihče ne ve, kaka škoda bi vsled daljšega deževja lahko še nastala. Županova dolžnost je, da delo nadzoruje in skrbi, da je izvršeno strokovnjaško. Na ta način bi ne bilo treba vsakoletnih poprav. Mi hočemo, da se denar davkoplačevalcev v občini ne razsipa, zakar mora skrbeti pač župan, ki je prisegel na to. »Narod« piše, da izrekata svoja strokovnjaška mnenja v »Slovenec« le gg. Pust in Ogrin, katera tudi osebno napada. Mi pa menimo, da ni treba biti poseben strokovnjak, da spozna človek, kako so jo liberalci zavozili z novo Nadvojvode Friderika cesto.

Ij Imenovanja na mestnih ljudskih šolah. Za provizoričnega učitelja na II. mestni deški ljudski šoli je imenovan g. Ant. Dragan. — Za provizorični učiteljici na dekliški šoli pri sv. Jakobu sta imenovani gdčini Karolina Kleč in J. Monetti. — Lanske provizorične učiteljske moči ostanejo na svojih mestih.

Ij Ljubljanska filijalka c. kr. priv. kreditnega zavoda za trgovino in obrt je darovala 50 K starešinstvu Leonove družbe in 50 K slavnemu glashenemu društvu »Ljubljana«. Iskrena hvala na tem plemenitem daru!

Ij Prememba posesti. Gosp. Matija Peklaj, gostilničar in trgovec v Vodmatu, je prodal svojo hišo in trgovino za 26.000 kron.

Ij Slovensko gledališče v Ljubljani. Izvršujoči člani: Intendant: prof. Franc Kubač. — Drama: Dramaturg: Pesnik in pisatelj Oton Zupančič. Režiserji: Anton Cerar-Danilo, Josip Fišer, Milan Skrbinšek, Anton Verovšek (s častnim naslovom višjega režiserja). Igralsko o s o b j e: dame: Berta Bukšekova, Avgusta Cerar-Danilova, Vera Cerar-Danilova, Janja Gorjupova, Polonica Juvanova, Jospina Kreisova, Pavla Srečnikova, Alena Šetrljova; gospodje: Franta Bohuslav, Valo Bratina, Rudolf Bukšek, Anton Cerar-Danilo, Josip Fišer, Edvard Grom, Franc Habič, Jožef Križaj, Jožef Molek, Boleslav Peček, Jožef Povh, Milan Skrbinšek, Anton Verovšek. — Opera, opereta in spevoigra: Vodja glasbenih uprizoritev: koncertni vodja Matej Hubad. Prvi kapelnik: C. M. Hrazdira, drugi kapelnik: Ferdo Herzog. Korepetitor: Anton Trošt. Režiserji: Rudolf Fejfar, Anton Harfner-Karas, Jožef Povh. Solisti: dame: Joža Fanta (subretka), Elza Orlova (sopran), Roža Peršljeva (mezzosopran), Jana Richterjeva (sopran); gospodje: Franta Bohuslav (operetni komik), Rudolf Bukšek (bariton), Jožef Drvota (tenor), Rudolf Fejfar (bariton), Anton Harfner-Karas (tenor), Leopold Kovač (tenor), Jožef Križaj (bas), Jožef Povh (bariton), Franc Rus (bariton). Stalen gost: gospa Cecilija Otahalova (koloraturna). Zenski zbor: Božena Fejfarjeva, Polonica Juvanova, Johana Kučera, Karla Kučera, Gabrijela Lumbarjeva, Jožefa Maver, Mici Pipp, Marija Puhkova, Pavla Srečnikova, Pavlina Zajčeva, Urška Žurajeva. Moški zbor: Alojzij Dežman, Janko Jež, Ru-

dolf Juvan, Leopold Kovač, Jakob Lumbard, Alojzij Pipp, Franc Rus, Avgust Stamear, Anton Vovko, Miroslav Zor. — NB! Za večje glasbene prireditve se bo zbor primerno povečal. — Orkester: Slovenska Filharmonija, 28—32 godbenikov.

Ij Glasbena šola »Ljubljane« otvori letos poduk za vse instrumente v orkestru za klavir, solopetje, deklamacijo, glasbeno zgodovino poleg teorije, harmonije in kontrapunkta. Po učevali bodo gca. J. L. Gerbič, g. B. Černy, oba absolventa praškega konservatorija, g. J. Zdešar, absolvent dunajskega konservatorija poleg nekaterih drugih učnih moči. Vpisnina 2 K, učnina za predmet 4 K mesečno, za solum petje 6 K mesečno, teorija brezplačna. Vpisovanje se vrši od 3. do 7. ure popoldne v društvenih prostorih hotela »Union«, vhod iz Frančiškanskih ulic, desno, 1. nadstropje. V ljudskošolski zbor se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili deseto leto in so muzikalno nadarjeni. Vpisuje se ob gori navedenih dnevih. Poduk tega zbora bo brezplačen. Želeti je tudi, da bi se čim več mladeničev javilo za godbo na pihala, da bi bili sčasoma na razpolago za domač orkester, oziroma godbo. Somišljenike prosimo, da pošljejo svojo deco v glasbeno šolo »Ljubljane«, ki jim nudi temeljito in popolno izobrazbo v glasbi.

Ij Neprijetni doživljaji E. Kristana v Ameriki. Iz New Yorka poročajo: Kakor smo že poročali, se je odzval g. Etbin Kristan povabilu ameriškega jugoslovanskega socialističnega odseka, da priredi predavalno potovanje po slovenskih in hrvaških naselbinah v Združenih državah. V soboto je prispel s parnikom »Kaiser Franz Josef I.« v New York, toda naselniška oblast ga je ustavila in pripeljala na znani otok solza v newyorškem zalivu. Tam so ga obvestili, da je prišlo pismo, v katerem se ga označuje kot predkaznovanega Sloveka s sumljivim značajem. To je bilo pa tudi vse, kar so mu povedali. Newyorški socialisti so se takoj zavzeli zanj, in posrečilo se jim je, izposlovati njegovo oprostitev v nedeljo opoldne. Zaporji za ustavljene potnike na Ellis Islandu se Kristanu nič kaj ne dopadejo. Jed za deteniranje tretjega razreda je naravnost nevžitna. Da prvi utisi g. Kristana niso ravno laskavi za Ameriko, je potemtakem umljivo. Kakor razvidimo iz newyorških socialističnih listov, je govoril g. Kristan na nekaterih nemških zabavah. Listi pišejo, da je Hrvat, »Volkszeitung« pa celo, da je šef-urednik v Ljubljani izhajajočega kranjskega (!) strankinega lista. Kje so dobili take informacije, bi mogel pojasniti najbrže g. Kristan sam. Po našem mnenju ne bi nič škodovalo, če bi povedal, da je Slovenec, in da so v Ameriki tudi Slovenci. — »Glas Naroda« nadalje tudi piše, da je Etbin Kristan »najboljši govornik in debater v — Avstriji!« Ta sodba je precej ameriška.

Ij Ljubljana se je zopet oživela. Naše mesto je zadobilo zopet staro lice. Prejšnja puščoba je izginila in zopet je postalo po ulicah živahno. Začetek šol, vrnitev letoviščarjev in vojaštvo, vse to je v zadnjih dneh pripomoglo do živahnega prometa bodisi po trgovinah in drugih javnih lokalih. Stariši nakupujejo za svojo deco raznih potrebščin, dijaški semenj uspeva izborno in začela se je že običajna večerna promenada. Tudi vreme je začelo kazati prijaznejše lice, deževje je pa povzročilo, da smo dobili zopet ponoči slano — ljubljansko meglo.

Ij Aretovana je bila brezposelna blagajničarica Antonija Benkova, rojena 1892. v Šmartnem pri Litiji, ker je ukradla svoji prijateljici 100 K vreden prstan ter ga potem prodala nekemu zlatarju za 16 K. Oddali so jo sodišču.

Ij Izgubila se je včeraj nekje v mestu 7letna hčerka delavca Ivana Štusunova, stanujoča v Štepanji vasi št. 5. Deklica, po imenu Štefanija, ima modro-zeleno križasto obleko, rjav klobuk, črne čevlje in bele nogavice. Komur bi bilo o njej kaj znanega, naj sporoči policiji ali pa starišem.

IZJAVA.

Pozivljam tistega mazača, ki me je na tak podoben način napadel v št. 203 »Slovenskega Naroda«, da se prihodnjič s celim svojim imenom podpiše, da spoznamo tisto dušo, ki hoče tudi med kočevskimi Slovenci izzvati prepir. Kar sem jaz pisal v »Slovenca«, povem vsakemu, ki se čuti prizadetega, da sem pisal le golo resnico in izjavljam, da ne delam nikomur in nikdar za hrbtom. O kakem koritu pa pristaši Slovenske Ljudske Stranke ne vemo ničesar, ker smo poštenjani in se lahko

preživljamo brez korit. O dr. Tavčarju je pa itak splošno znano, da ima opraviti s S. L. S. ter je in bo najbrže imel opraviti, ko nisem in ne bom jaz pisal o njem. Tisti možakar pa, ki je bil po mnenju dopisnika naznanjen zaradi motenja vere, pa bi se naj bil poprej pri c. kr. sodnji v Kočevju prepričal, kdo ga je ovadil, pa ne mene obrekoval. Dopisnik ga sicer imenuje »naprednega Slovenca v Kočevju«, jaz pa, ki ga dobro poznam, sem prepričan, da je vse kaj drugega kot naprednjak. Če liberalna stranka vidi naprednjake v visokih in lepo polikanih ovratnikih, je res obžalovanja vredna in ji je čestitati na omenjenem naprednjaku. Tvrdisi Singer pa smo jako hvaležni, ker ni mogla kočevskim Slovincem večje usluge storiti, kakor da nam je tistega naprednjaka spravila izpred oči. Sicer ni lepo, da se ta peščica Slovincem v Kočevju med seboj prepira, a začel nisem jaz, pač pa bom končal.

Kočevje, 12. septembra 1912.

Josip Šeško, tajnik.

KAZNOVANI RUSKI ČASTNIKI.

Ruski vojni minister je izdal ukaz, ki izvaja: Ko je jezdil car na Hodinskem Polju, se je pripetil sledeči »nečuvenci« dogodek: Neki vojak Sofijskega polka je tekel iz fronte, da izroči carju pisano prošnjo. Da se kaj takega več ne zgodi, je ukazal car poveljnika moskovskega vojaškega okraja, poveljnika 13. armadnega zbora pogratiati, poveljnik prve pehotne divizije se ukori, polkovnik se strogo ukori, poveljniku prvega bataljona se vzame poveljstvo, poveljniki dotične stotnije in peletona se pa razorožijo.

STRAŠNA NESREČA NEMŠKE VOJNE MORNARICE.

Torpedovka se potopila. — 6 mrtvih. Iz Cuxhavna poročajo: Torpedovka »G 171« se je dne 14. t. m. popoldne pri Helgolandu zadela skupaj z bojno ladjo »Zaehringen« in se potopila. Od 82 moč posadke jih je 6 utonilo, dva sta pa težko ranjena. Torpedovka se je potopila v teku 15 minut. Na mestu nesreče je morje okoli 30 metrov globoko.

Telefonska in brzojavna poročila.

VELIKANSKI ŠKANDALI V BUDIMPEŠTANSKI ZBORNICI.

Budimpešta, 17. septembra. V današnji seji ogrske poslanske zbornice je prišlo zopet do nečuvencev škandalov. Ministrski predsednik Lukacs je dobil dopoldne polno grozilnih pisem, da ga bodo insultirali. Ob 10. uri dopoldne je prišla opozicija polnoštevilno v zbornico, med njo tudi Kossuth in grof Appony. Ko je prišla v zbornico vlada in se je prikazal grof Tisza, se je začel velikanski vrišč. Vpili so: Vun s Tiszo! Tisza nima tukaj ničesar iskati in podobno. Opozicija piska in žvižga, člani delavne stranke pa kličejo: Eljen Tisza! Škandali se nadaljujejo. Grofu Tiszi se komaj posreči stenografom potrebno diktirati. Grof Tisza si imena najhujših škandalnikov notira. Naenkrat se vzdigne grof Karoly in se bliža ministrski klopi. Nato prihrumijo poslanci z desnice in levice in nastane v sredini grozna gnječa. Razvijejo se posamezni pretepi, v katerih ugrizne nekdo grofa Morica Esterhazyja v prst. Grof Tisza je nasproti vsemu temu brez moči. Grof Aladar Zichy vpije nasproti delavni stranki: Strahopetci! Strahopetci! Med tem prebere Tisza kraljevo lastnoročno pismo in izjavi, da je bo sporočil tudi magnatski zbornici. Hrušč traja dalje. Naenkrat vpitje in ropotanje preneha in opozicija intonira Košutovo himno. Potem se začne zopet piskanje. Delavna stranka ironično aplavdira in zahteva še enkrat Košutovo himno. Poslanec Kostka privleče trobento in zabobena vojaški alarm. Člani Justhove stranke psujejo Tiszovo soprogo, ki sedi v loži na galeriji. Člani opozicije se nato obrnejo tudi proti šefu stenografske biroja in mu kličejo: Vi falzifikujete protokol! Grof Karoly kliče stenografom: Taka goljufija ni dovoljena, ker ste prisegli! Ob tri četrti na 12. ur je grof Tisza moral sejo za 10 minut prekiniti in je konfiriral z Lukacsem. Poslanec Zilinski je vpil nasproti Lukacsu: Na svidenje v delegaciji! Tam se bo ta koncert nadaljeval! Huszar od ljudske stranke kriči: Isti repertoar se ponovi na Dunaju v delegaciji! Ob tri četrti na eno se seja zopet otvori. Ko pride Tisza v dvorano, se peklenski spektakelj iznova začne. Opozicija si je namreč medtem v prodajalnah okoli zbornice nakupila najrazličnejša glazbila in druge instrumente, med temi avtomobilske trombe. Grof Andrassy kliče: Jaz vam garantiram, da bo v 24 urah popoln mir, ako le Lukacs odstopi! Delavna stranka kliče opoziciji: Vi delate janičarsko politiko! Opozicija kliče Tiszi:

Suft, lopov, cigan, prapalica itd., itd.! Neki poslanec mu kliče: Vi ste huzarski ritmister, na vse to ne reagirate! Nekateri očita nekemu poslancu opozicije, da je za denar najel nekega Ronaja, da Lukacs insultira. Opozicionalci odgovarjajo po svoje. Tisza je baje sklenil, da tako dolgo zboruje, da bo mogoče dnevni red rešiti. Kraval pa se nadaljuje in se do zdaj ni prav nič ublažil.

RUN NA ŽIVNOSTENSKO BANKO.

Krakov, 17. septembra. Vsled bankeota firm Kahane in Eibenglück je nastal run na Živnostensko banko, ki je dozdej brez težkoč izplačala okoli 1 milijon vlog.

ŽELEZNIŠKA NEZGODA.

Monakovo, 17. septembra. Turski brzovlak št. 129 je skočil s tira. Ranjen ni nihče.

NESREČA V HORJULU.

Po neprevidnosti je Jožef Logar ustrelil načelnika lovskega društva Janeza Vrhovca v Horjulu zadnjo nedeljo popoldne okoli 5. ure. Prišedši z lova je Vrhovec posodil svojo puško mladim fantom, ki so streljali, in nesreča je hotela, da se je nabasana puška Jožef Logarju, kmečkemu sinu, ki ni bil vaje orožja, nanaglo sprostila in zadela Janeza Vrhovca v čreva, da je bil v nekaj minutah mrtev. Zapušča ženo in več nedoraslih otrok.

Razne stvari.

Nadvojvoda Friderik izstopi iz aktivne vojaške službe.

Angleška nedelja. Na Angleškem je, kot znano, nedelja res dan počitka. Zaprite niso le gostilne in trgovine, temveč tudi gledališča in varieteti. V zadnjem času pa streme nekateri, da bi se ob nedeljah zvečer dovolile gledališke predstave. Na nekem zborovanju gledaliških igralcev pa so se ti odločno uprli tej nameri. Predsednik Sir Herbert Tree je izjavil na tem shodu med drugim sledeče: »Mnogi igralci in igralke so globoko verni in so dobili le od cerkve tolažbo in pomoč. Z gledališkimi predstavami ob nedeljah bi se le prebivalstvo odtegovalo svojim verskim dolžnostim, in bila bi velika sramota in škoda, ako bi se našemu ljudstvu odvzela lepota angleške nedelje, ki je v tako tesni zvezi z angleškim značajem.« Mnogi govorniki so se izrekli proti temu, da so ob nedeljah odprta kinematografska gledališča ter so zahtevali, naj bodo tudi kinematografi ob nedeljah zaprti. Neka govornica je povdarjala, da gledališke igre ob nedeljah ne prinašajo toliko kot se splošno misli. V Evropi so sicer navadno gledališča ob nedeljah polna, zato pa so v ponedeljek in tudi naslednja dva dneva v tednu prazna. Gledališki igralci so na tem svojem zborovanju sklenili, da se bodo uprli z vso odločnostjo vsakemu poizkusu, uvesti v nedeljah gledališke predstave.

Potres v Turčiji. Kapitani, ki so se pripeljali v Carigrad, poročajo, da je potres popolnoma porušil Gallipoli, Ganos, Choro in Smyrionto kakor tudi druge kraje ob Trakiškem obrežju. Število mrtvih žrtev ni znano. Prebivalstvo strada, ker so porušene vse peči in se ne more peči kruha. Prebivalstvo zahteva, da naj jih vlada drugod naseli. Uradno se poroča, da so kraji, ki jih je zadnji potres obiskal, popolnoma porušeni. Po dosedanjih poročilih so mrtve tri, ranjenih pa 12 oseb. Pri Chanosu so izbruhnili močni vodeni vreli, ki so pa zopet kmalu izginili. Pri Avdioniu je morje pokrito z gosto peno. V bližini Mariomita se je zemeljska plast za pol metra ponizala.

Vojna moč ameriških Združenih držav. Iz Washingtona poročajo: V slučaju vojne Amerika lahko mobilizira 20.473.684 vojakov, kar se izprevidi iz zadnjega ljudskega štetja. V Ameriki je namreč toliko moških med starostjo 18 do 44 let, ki se smejo v potrebi klicati k vojakom. Leta 1900. je Amerika imela samo 16.182.702 moža na razpolago za vojno.

Povodnji na Ogrskem. Iz Marmaros-Szigeta poročajo, da so vsled 10 dni trajajočega deževja tako narastle reke in potočki, da je na mnogih krajih poplavlila voda polje. Doslej je škode že dva milijona kron. Velik del letine je voda odnesla. V mnogih vaseh je voda udrila tudi v hiše. Reka Tisa neprestano narašča.

Šolska mladina na Pruskem. L. 1901 je bilo, kakor kaže nova šolska statistika na Pruskem, 3.491.373 protestantovskih šolskih otrok, a 2.057.272 katoliških, leta 1906 pa evangel. 3.706.962, a 2.321.962 katoliških, 1911 evangeljskih 3.851.647, katoli. pa 2.567.914. Kakor je razvidno iz navedenih števil, je narastlo število ka-

toliških otrok od 1901—1906. leta za 48 tisoč 65 bolj nego število protestantovske šolske mladine ali letno za 9613 otrok, a od 1906—1911 leta za 101.703 ali letno za 20.340 otrok. Ta statistika zbuja v protestantovskih krogih strah.

Žabo lovil na trnek častne l. gije.

Francoski pisatelj Henry Murger je bil čez poletje pri svojem prijatelju Villemesantu. Šel je loviti žabe, ali kljub temu, da je uro za uro presedel ob potoku in natikal na trnek najslastnejšo vabo, ni vendar nobene žabice ujel. Šele došli prijatelj ga je poučil, da se dajo žabe najuspešnejše loviti na košček rdeče cunje in mu je hotel prinesiti rdeč trak. Murger pa mu je dejal, da mu ga ni treba, in je potegnil iz gumbnice rdeč trak častne legije in ga košček nataknil na trnek, rekoč: »Ni vraga, da bi ne prijemale žabe, ko so ljudje kar nori na to.«

Lužiški Srbi so slavili dne 1. t. m.

lepo slavnost. Letos je 50 let, kar je nepozabni domoljub in njih prvi buditelj Mihael Hornik ustanovil društvo Sv. Cirila in Metoda, ki se je razrastlo v njih največjo organizacijo. To društvo, tiskovno in narodno, organizira narod k boju za narodnost ter izdaja za narodno izobrazbo časnik »Katolski Posol«, koledar »Krajan« in pa razne spise. »Katolski Posol«, ki je bil leta 1863. ustanovljen kakor cerkveni mesečnik, se je razvil v politični tednik z zanimivo vsebino. Pripomniti je treba, da izhaja ta tednik že drugo leto s čistim naličnim pravopisom. Društvo Sv. Cirila in Metoda ter njegovo glasilo »Katolski Posol« imata največje zasluge za prosveto in narodno zavest lužiško-srbskega Ljudstva. Slavnost, za katero se je pripravljaval ves narod s toliko vnmom, s takim navdušenjem, kakršno je mogoče le pri narodu, kateremu so verski in narodni ideali nad vse vzvišeni, sveti, se je pričela minolo nedeljo po popoldanski službi božji. Na krasno slavnost je prihitelo mnogo Čehov, Poljakov in drugih Slovanov, ki se zanimajo za lužiške Srbe, živče na Saksonskem.

Delavsko gibanje v Ameriki.

Amerikan Federation of Labor pripravlja organizacijo vseh delavcev železne in jeklene industrije v Ameriki. Gibanje, ki meri na to, spraviti največjo »odprto delavnico« v Združenih državah pod unijsko nadzorstvo, se prične ob istem času v vseh mestih in obrtniških krajih, ki imajo železne in jeklene obrate, in sicer s prirejanjem organizacijskih shodov. V neki okrožnici, razposlani iz glavnega stana ameriške delavske zveze (Amerikan Federation of Labor), je namignjeno, da se imajo pritegniti h gibanju močni inostranski življi med delavci jeklene industrije. Okrožnica vsebuje nujno svarilo, da bi bilo v posebno korist jeklarniškim delavcem, ako bi svojim prijateljem in sorodnikom v Evropi svetovali, da je bolje zanje, če prihodnji eno ali dve leti ne pridejo v Ameriko.

Poroka 108 let starega črnca.

V Patersonu, N. J., sta bila pred dnevi Timothy Griffin, 108 let star črnc in Lucy Woody, 73 let stara črnka, poročena cerkveno, ko sta bila že petdeset let mož in žena po imenu.

Ali mora imeti vsak vlak stranišče?

Dne 20. avgusta 1911 se je trgovec šivalnih strojev Rudolf Šamal peljal po severozapadni železnici iz Vlkave v Mlado Boleslavo. Pred dobroviško postajo je začutil potrebo in hotel na stranišče, ki ga pa ni bilo v njegovem vozu. Zahteval je, da ga sprevoznik pelja v kak drug voz, kjer bi bilo stranišče. V celem vlaku pa ni bilo niti enega stranišča. Vlak je na postaji Dobrovici obstal premalo časa, da bi Šamal mogel opraviti svojo telesno potrebo. Vstopil je nazaj v vlak, nakar so se mu pojavile silne bolečine, ki so trajale več dni in zaradi katerih je moral klicati zdravnika. Šamal je tožil nato pri praškem trgovskem sodišču železničar za plačilo bolestin v znesku 1000 kron in zdravniških stroškov v znesku 20 kron. Pri tozadevni obravnavi je zastopnik erarja priznaval, da v onem vlaku ni bilo stranišča, pobijal pa je kompetenco sodišča in telesno poškodbo, kakor jo zahteva § 1. zakona o odgovornosti železnice. Senat se je omejil na utemeljevanje tožiteljevo in je, ko so bile še zaslišane priče, železniški izvedenec in prof. Bukovsky zaenkrat razglasil rabsodbo, po kateri se tožiteljeve zahteve priznavajo za utemeljene. To je prvi pravni slučaj te vrste, ki pravi, da mora biti v vsakem vlaku stranišče. Posebno pomembna je ta rabsodba za posebne vlake.

Vojaški pretepi v Dubrovniku

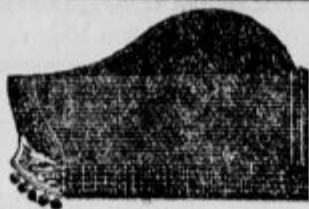
med mačimi domobranci in ogrskimi pešci na dnevnem redu. Ali bi ne mogla vojaška oblast enkrat konec storiti hunskega divjaštva ogrskih vojakov? Kake vtise bodo dobili tuji!

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Privatno se temeljito

poučujete citre

po najboljši dunajski metodi „Umlauf“. Začetniki in taki, ki že igrajo, **dame in gospodje**, kakor tudi dijaki in šolska mladina od 10. leta dalje se smejo zanašati na gotov uspeh. 2945 (3) Ljubljana, Colzova cesta št. 9.

Razpis službe vrtnarja.

Išče se sposoben vrtnar, zmožen za upravo okrajnega vrta za zelenjavo in zgodnje rastlinstvo in za vodstvo okrajne drevesnice. Imeti mora izobrazbo, da bo lahko tudi poučeval oziroma navodila dajal in po potrebi poljudno predaval. Plača 1100 (entisočsto) kron. Službeno mesto v Črnomlju. Postranski dohodki zasigurani.

Prošnje za to službo, ki se odda sporazumno s kranjskim deželnim odborom, so vložiti z dotičnimi prilogi vred do

20. septembra 1912

na c. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju.

C. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju,
dne 29. avgusta 1912.

2746

Moderne krasne bluze

iz svile, gara, čipk, etamina, volne in barheta, vrhnja in spodnja krila, pletene jope, vse v največji izbiri

po zelo ugodnih cenah v
modni in športni trgovini

P. MAGDIĆ, LJUBLJANA
nasproti glavne pošte

2788

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebnosti v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner

knjigo-tržec v Ljubljani, Prešernova ulica 3.

Ravnokar došlo čez 30.000 svežih najmodernejših komadov

2931

in sicer:

čez 5000 jesenskih in zimskih oblek, pelerin in dežnih plaščev za gospode od K 12—, 20—, 30— in naprej,
čez 3000 jesenskih in zimskih raglanov najnov. vzorcev à K 15—, 20—, 30— in naprej
čez 2000 jesenskih in zimskih hlač najnovejših vzorcev à K 4—, 6—, 8— in naprej
čez 3000 oblek in raglanov za dečke à K 5—, 8—, 12— in naprej
čez 3000 najmodernejših klobukov za gospode in dečke od K 2— naprej.
čez 15.000 najmodernejših damskih konfekcije, kakor kostumov, plaščev, paletov, jop, kril in bluz po priznani nizkih cenah.

Vsakdo si lahko ogleda mojo bogato zalogo, ne da bi bil prisiljen kaj kupiti. Na deželo pošiljam na ogled brez povzetja. — Priporoča se slav. občinstvu z vsem spoštov.

O. Bernatović, Angleško skladišče oblek, Ljubljana, Mestni trg 5.

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

ŠOLSKE KNJIGE

v najnovejših izdajah za ljudske, meščanske, srednje in vse druge šole, se dobe v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani

kjer so tudi

seznamki knjig za vse šole brezplačno
vedno na razpolago.

Brezplačno se dobe tudi sledeči najnovejši katalogi:

1. Splošni katalog slovenskih knjig, ki obsega tudi najnovejše pojave na književnem trgu. 2. Katalog molitvenikov in drugih nabožnih knjig. 3. Katalog glasbenih del (cerkvene in svetne glasbe). 4. Cenik šolskih tiskovin, učil in knjig.